ואינה יודעת מה הפילה ¢רבי יהודה סבר זיל

בתר רוב חתיכות ורוב חתיכות של ארבע

מיני דמים הויין ורכנן סברי זיל בתר רוב

חתיכות לא אמרינן: מתני' אחמשה דמים

ממאים באשה האדום והשחור וכקרן כרכום

וכמימי אדמה וכמזוג בש"א אף כמימי תלתן

וכמימי בשר צלי יוב"ה ממהרים הירוק עקביא

בן מהללאל מטמא וחכמים ימטהרין אמר רבי

מאיר אם אינו מטמא משום כתם מטמא משום

משקה רבי יוםי אומר לא כך ולא כך יאיזהו

אדום כדם המכה שחור כחרת "עמוק מכן

ממא ידיהה מכן מהור וכקרן כרכום יכברור

שבו וכמימי אדמה מבקעת בית כרם ומיצף

מים יוכמזוג חשני חלקים מים ואחד יין מן היין

השרוני: גכו' מנלן דאיכא דם מהור באשה

דלמא כל דם דאתי מינה ממא אמר רבי חמא

בר יוסף יאמר רבי אושעיא אמר קרא יכי

יפלא ממד דבר למשפט בין דם לדם בין דם

מהור לדם ממא אלא מעתה בין נגע לנגע

הכי נמי בין נגע ממא לנגע מהור או וכי תימא

ה"נ נגע מהור מי איכא וכי תימא יכולו הפך

לבן מהור הוא ההוא בוהק מקרי אלא בין נגעי

אדם לנגעי בתים ולנגעי בגדים וכולן ממאין

הכא נמי בין דם נדה לדם זיבה וכולן ממאין

האי מאי בשלמא התם איכא לאפלוגי בנגעי

אדם ובפלוגתא דרבי יהושע ורבנן יידתנן יאם

בהרת קודם לשער לבן ממא ואם שער לבן

קודם לבהרת מהור ספק יממא ורבי יהושע

אומר כהה ואמר רבה כהה ומהור בנגעי בתים

כי הא פלוגתא דר"א בר"ש ורבנן ידתנן ר"א

בר"ש אומר לעולם אין הבית ממא יעד שיראה

כשני גריםין על שני אבנים בשני כותלים בקרן

זוית ארכו כשני גריסין ורחבו כגרים מ"ם

דר"א בר"ש כתיב יקיר וכתיב קירות איזהו קיר

שהוא כשני קירות הוי אומר זה קרן זוית בנגעי

בגדים בפלוגתא דר' יונתן בן אבטולמום

ורבנו "דתניא ר' יונתן בן אבטולמום

אומר מנין לפריחת בגדים שהיא מהורה נאמר

קרחת וגבחת בבגדים ונאמר קרחת וגבחת

באדם מה להלן פרח בכולו מהור לאף כאן גמי

פרח בכולו מהור אלא הכא אי דם מהור ליכא

במאי פליגי וממאי דהני מהורין והני ממאין

אמר רבי אבהו ידאמר קרא זויראו מואב את

המים אדומים כדם למימרא דדם אדום הוא

אימא אדום ותו לא א"ר אבהו אמר קרא ידמיה

דמיה הרי כאן ארבעה והא אנן חמשה תנן

שב א ב מיי׳ פ״ה מהל׳ איסורי ביאה הל׳ ז סמג עשין קיא טוש״ע י״ד סימן קפח סעיף א ועי בטור [ברב אלפס שבועות

פ"ב לף לפת:ן: פג ג מיי׳ שם הל׳ ו ופ״א מהל׳ משכב ומושב הל' ח סמג שם

משכב ומושב הני ח סמג שם טוש"ע שם: פד ד מיי פ"ה מהלי איסורי ביאה הל"ח: בה ה ו מיי שם הלי ט: פו ז מיי שם הלי פו ח מיי שם הלי

לרעת הל' ו: לרעת הל' ו: פט י מיי׳ שם הל' ט: צ כ מיי׳ פי״ד מהלכות טומאת ורנות הלכה ז:

מוסף רש"י

תום' הרא"ש (המשך) לעת. ואומר ר״ת דהכא מייו לעת. ואומר ר״ת דהכא מיירי בשנזקק לטומאה שמתחלה הוה מצורע מוחלט ונולד בו ספק זה ואח"כ נתרפא מן . הראשון דרבנן לא דרשי לקרא ומטמאין מספק כיון דאיכא תרי חזקי דסתרי אהדדי העמד אדם בחזקת טומאה וטמא או העמידנו בחזקת שלא היה בו נגע זה וטהור אבל לר' יהושע גגע זה וטהור אבל לר' יהושע דריש ליה לקרא מטהר אפי כשנזקק לטומאה. ותימה היכי דייק בפרק המדיר מהכא דר' יהושע אזיל בתר חזקה דגופא היכא דליכא חזקה דממונא שאני הכא דגלי קרא וי״ל האת"ל דלא אזיל בעלמא בתר חזקה דגופא הוה מוקמינן בדדמי טפי בלא נזקק לטומאה אבל השתא דאזיל בתר חזקה אבל השתא דאזיל כתר חזקה הגופא תו לא צריך קרא אלא היכא דנזקק לטומאה. וקשה לפ" דלא מצינו חזקה כיוצא בזה לטמויי גברא ע"י נגע שנולד בו מספק משום דמוקמינן ליה בחזקת טומאה מז הנגע שנתרפא דאטו אם ין ו) הטבילה נדה כל טמא בתוך חולין ולשרוף קדשים לא מיסתבר כלל למימר הכי כיון שנטהר בודאי מטומאה ראשונה. ועוד מוכיח בהדיא במס' נגעים דבלא נזקקה לטומאה פליגי דקתני גבי פלוגתא דר׳ יהושע ורבנן כל . זפק נגעים טהור חוץ מזה ועוד אחר ואיזה זה מי שהיתה בו דברת רורית והתוירו ורמות

היא ספק שהיא אחרת הבאה

. תחתיה טמא אלמא דבלא נזקק

. . לטומאה איירי כיוז דכיוצא בו

טהור בעלמא ועוד דומיא דההיא דהיתה בו בהרת כגריס והסגירו דבשלא נזקק לטומאה

איירי שהרי לא הוחלט מעולם

הילכך נר' לפרש דבלא נזקק

. למומאה איירי והא דמממ

יבנן מספק ולא מוקמי ליה

להתלבן מחמת הנגעים כדמוכח בתוספתא פ' יש

בשער לבן דקתני אף בשער

שחור סוף שהבהרת הופכתו לפי שמחמת החולי ותשות

הכח יבש המעיין ונהפך השער ללבן וסימן לדבר שער שיבה

הלכך מוכח׳ מילתא שהבהרת

. קדמה והא דדייק בכתובות מהכא דר׳ יהושע אזיל בתר

חזקת הגוף צריך לפרש אפי

. היכא דאיכא ריעותא כי הכא:

מה להלן פרח בכולו טהור.

. מדמדמי פריחת אדם לפריחת בגדים יש להוכיח דהא דכתיב אמר רבה ביהה ומהור. נראה דרנה גרס דנפרק הפועלים (ב"מ דף פו.) אמר מאן מוכח רבה בר נחמני ואמר טהור

ר׳ יהושע לא פליג את"ק ובדוחק י"ל

ואינה יודעת מה הפילה. שאבדה החתיכה קודם שבאה לפנינו: לא אמרינן זיל בתר רוב חתיכות כו'. דלא קבירא להו רוב חתיכות של ד' מיני דמים ואשמועינן רבי יוחנן לעיל [יח.] בג' מקומות הלכו אחר הרוב ותו לא למעוטי הא רובא דר׳ יהודה דלר׳ יהודה דאזיל בתר רובא לא

כודאי משוית ליה לשרוף על מגעה את התרומה: בותבר' וכקרן כרכום. כזוית גן שכרכום גדל בו: וכמימי אדמה. לקמן מפרש לה לכולהו במתניתין. לֹ״אׁ כקרן כרכום כנוגה זיו כרכום כמו (שמות לד) כי קרן עור פניו: וכמווג. כיין אדום המזוג במים ואע"ג דקליש אדמימות דיליה טמא: פלפן. פנגרי"ג: וכמימי בשר ללי. מוהל היולה ממנו: אם אינו מטמא משום כמם כו'. מפרש בגמרא [ע"ב]: לדם המלה. מפרש בגמ' [שס]: כחרת. איידרמינ"ט: עמוק מכן. שעמוק במראה שחרורית כלומר שחור יותר מחרת טמה: דיהה. פלד"ש שנדחית מראיתו: לברור שבו. שיש עלין ברורין במראה אדמומית יותר מחבריהן. ובגמרא [כ.] מפרש להו: בים כרם. מקום ומשם מביא אדמה ונותנה בכלי: ומציף עליה מים. כלומר נותו שם מים עד שיהו המים לפיו על האדמה: וכמוג. כילד כגון שני חלקים מים כו': גבו' אנא מעתה כו' עד וכולן טמאין לשון קושיא הוא: בוהק. לשון לובן שנראה באנשים בחורים י טפות לבנות מאד בפניהם: בשלמא התם. גבי נגעים אע"ג דכולהו לטמא איכא לאוקומי קרא דאיירי בפלוגתא דזקן ממרא וסנהדרין שבדורו דכתיב (דברים יו) והאיש אשר יעשה בזדון כגון דמפלגי בנגעי אדם ובפלוגתא דרבי יהושע כו' דקאמר זקן ממרא כחד מינייהו וסנהדרין כחד מינייהו: אם בהרח קודמת לשער לכן טמא. דשער לבן מסימני טומאה וכגון שקדמתו בהרת דכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת: כהה טהור. הרי הוא כנגע שכהה מראיתו בשבוע של הסגר שהוא סימן טהרה דכתיב (שם) והנה כהה הנגע וגו'. ובשם רבי משה הדרשן שמעתי קיהה כלומר קיהה בדבר ונחלק עליו וכן מלאמי בת"כם ר' יהושע קיהה וטיהר: שיעור נגע כגרים לחורך ולרוחב: כשני גריסין על שני אבנים שבקרן זוים. אחד בכותל זה ואחד בכותל זה: ארכו כשני גריסין ורחבו כגרים. דכשהוא מוטל ארכו על ב' אבנים נמלא בכל אבן גרים על גרים כשיעור נגע ושחי אבנים בעינן דכתיב (שם יד) וחללו את האבנים: כתיב קיר. ומראיהן שפל מן הקיר (שם): פריחה. פרחה לרעת בכולהו: שהיא טהורה. ואע"פ שלא נאמר אלא באדם (שם יג) ואם פרוח תפרח וגו': למימרא דדם אדום הוא. ואלו כולם אדומין הן: ואימא אדום ותו לא. האדום שבאדומים דהיינו כדם המכה דמתניתין: דמיה דמיה. והיא גלתה את מקור דמיה (שם כ) וטהרה ממקור דמיה (שם יב) הרי ד' מיני אדמומית טמאה בה

 ה) [נקתן נח.], כ) עדיות פייה
מ"ו סנהדרין פו:, ה) נגעים פייד
ד) סנהדרין פו:, ה) נגעים פייד
מייא כתובות עה: ב"מ פו.
סנהדרין פו: נזיר סה: ע"ש, ו) נגעים פי"ב מ"ג סנהדרין ו) נגעים פיייב מייג מהדרק על. 1) מנעים פיייב מייג מנהדרק על. פו: (ודף קינ.) ז) מנהדרק פו: ובחים מט: [ושם איתה ד נתן, מ) [שבת קה.], מ) [לקמן מו: מוכה לג:, מולין מו: מוכם לג:, [מוספסה פייג ה"ה], כ) בס"ח: גיחורים, ל) ותוריע ל) בס"מ: גימורים, ל) [מוליע דנגעים פרק בן, מ) וע"ש בתוס' דשם פירשו בענין אחר שיתיישב הך קושיא, () 5"ל ורבינו חננאל כך כתבו תוס' ביבמות ובכחובות ובקנהדרין ביבמות ובכחובות ובקנהדרין וכתבו בסנהדרין עוד דר״ח לא גרים אומר אלא ר׳ יהושע קיהה כלומר ר״י הקשה ודקדק בדבר כו ע״ש,

תורה אור השלם

1. כִּי יִפְּלֵא מִמְךּ דְבָר לַמִּשְׁפְּט בין דֶם לְדָם בּין דִין לְדִין וּבִין נגע לנגע דברי ריבת בּשְעריף גע כְּנֶגע וִּרְבֵּי וִיבת בִּּשְּעְרֵיף קַמְתְּ וְעָלִיתְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בַחַר יִיְ אֱלֹהֶיףְ בּוֹ:

זברט ידה. 2. וְרָאָה הַכּּהֵן וְהִנֶּה כִּסְּתָה הַצְּרַעֵת אֶת כָּל בְּשְׁרוֹ וְטִהַר יָּהָטָּ בָּלוּ בֶּלּוּ דְּבֶּלְּ יְבְּלֵּי טְהוֹר אֶת הַנְּגַע בָּלוֹ הָפַּךְּ לְבָן טְהוֹר הוא: ויקרא יג יג 3. וְרָאָה אֶת הַנָּגַע וְהַנָּה הַנָּגַע

בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת רַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמִּת יְרַקּרְקּתְ אוּ אֲדַמְּדָּמֵת וּמְרָאִיהָן שְׁפָּל מִן הַקּּרְר: 4. וְרָאָה הַכּּהַן אָחֲרִי הֻכָּבָּם אֶת הַנָּגַע וְהַנָּה לֹא הָפַּךְ הַנְּגַע אֶת הַנָּגַע וְהַנָּה לֹא הָפַּךְ הַנְּגַע

אֶת עִינוּ וְהַנֶּגַע לא פְּשָׁה טָמֵא הוא בָּאֵש תִשְׂרְפֵנוּ פְּחַתַת הוא בְּקָרְחְתוּ אוֹ בִּגַבַּחִתוּ: - דוא בְּקָרְחְתוּ אוֹ בְּגַבַּחִתוּ:

ויקרא בּאָנְ יְוּוּט אוֹ בְּבַּלְּוּיִּטּ: זיִישְׁפִּימוּ בַבַּלֶּךְר וְהַשְּׁעֵשׁ זְרְחָה עֵל הַמָּיִם וַיִּירְאוּ מוֹאָב מנֶגֶד אֶת הַמַּיִם אֲדְמִים פדם: מלכים בגכב מיכים ב ג כב 6. וְהַקְּרִיבוֹ לִפְנֵי יְיָ וְבַפֶּר עֶלֶיהָ וְטְהַרָה מִּמְּלִר דְּמֶיהָ את תוֹרַת הַיּלֶדֶת לְזְּבָר אוֹ ה לְנְּקְבָּה: ויקראיב ז לְנְּקְבָה: ויקראיב ז 7. וְאִישׁ אֲשֶׁר יְשָׁבָּב אֶת אָשׁ הְּוָה וְנִלְּה אָת עַרְוְתָּה אָת מְּקֹרְה הָעֵרְה וְהִיא גַּלְתָה אָת מְקֹרְה הָעֵרְה וְהִיא גַּלְתָה שָׁנִיהָם מִקֶּרְב עַבְּם: שַׁנִיהָם מִקֶּרָב עַבְּם: ויקרא כ יח

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גם' וכי תימא הכי נמי נגע שון גם רפ וניתו שפ תף קלב ע"ב טחור. נ"ב ע" שבת דף קלב ע"ב מ"ש שם עה"ג: ב] תום' ד"ה מה להלן וכר אע"ג דפשטיה דקרא. נ"ב ער ערכין יח ע"ב מום' ד"ה ואבע"א ובה"ז ול"ק שם ודו"ק:

לעזי רש"י

פנגרי"ג [פינוגר"י]. חילבה (גרגרנית יוונית, צמח המשמש לתבלין). .[ארימינ"ט (אדרימינ"ט] בלדי"ש. חיוור.

תום' הרא"ש

רבי יהושע אומר כהה. כך גרש"י ופי׳ דין נגע כהה יש לו וקשה מהא דפריך בסוף נזיר אימא כיהה וטימא והיכי נור אימא כיודה וטימא וזהיכי מצי למימר הכי הא כהה טהור הוא. ור״ת גר״ ר׳ יהושע קיהה בקו״ף לשון אסיפה כמו מקהו אקהייתא בשוקא דנהרדעא אקוריות בשוקא דנווידעה לשון אסיפה כלומר אסף התלמידים ועמד למנין והשיב תשובות והשתא פריך התם שפיר ואימא עמד למנין והביא

ראיה לדברי ת״ק מיהו שינויא דהתם דחיק מאי קא משני אמר קרא לטהרו או לטמאו היכי מוכח מהאי קרא שטיהר דילמא לעולם הביא ראיה לדברי ת״ק וכי היכי דדרש אינהו להאי קרא דריש ליה נמי איהו. הקשה ר״ת מאי טעמא דת״ק דמטמי מספקא נוקי הביא ראה לדברי תייק וכי היכי דררש אינהו להאי קרא דריש ליה נמי איהו. הקשה ב"ית מאי טעמא דר"מ מאי טעמא אור הביצה להבי הביא ראה לדרי תייק וכי היכי דררש אינהו להאי קרא דריש ליה נמי איהו הקשה ב"ר יהושע מאן ניהו ר"ג ור" אליעזר דאשכחן דפליג עליה לענין חזקתה בפ"ק דכתובות גבי ראוה מעוברת וגבי משארטתני נאנסתי אמריי עלה בפ" המדיר לא תימא לא אויל דבי יהושע בתר חזקה בילא היא אויל הבי יהושע בתר חזקה בילא איול בי יהושע בתר חזקה בילא איול בי יהושע בתר חזקה דממונא דמרעא לחזקה דמולא אזיל ר"ר אליעזר בתר חזקה ביל בדתנן אם בהרת קדמה וכרי והשתא י"ל התם דאיכא חזקה דממונא דמרעא לחזקה דגופא אויל ר"ר אליעזר בתר חזקה דגופא הכא דליכא דמרע ליה לכ"ש ועוד ר" יהושע אמאי אצטריך קרא בשילהי נזיר לאשמונינן דטהור תיפוק לי בתר חזקה דגופא הכא דליכא דמרע ליה לכ"ש ועוד ר" יהושע אמאי אצטריך קרא בשילהי נזיר לאשמונינן דטהור תיפוק לי בתר חזקה דאופא לה"ב בהרת לפניך הך רעותא לא חשבינן מדאורייתא אלא מדרבנן להחמיר בקדשים ולתלות במעת

אבל שלמטה מהן לאו דם הוא:

דיהה מכן אפילו. הוא שחור

פ"ה כיהה שיש לו דין כיהה וקשה דבשלהי נזיר (דף סה:) פריך ודלמא כיהה וטמא והיכי מלי למימר הכי והא כיהה משמע טהור ש ועוד דא"כ

דאדרבי יהושע פריך ומנליה דטהור 0 (ורבינו תם) גרים ור' יהושע קיהה פירוש עמד למנין דקיהה לשון אסיפה כמו (יבמות דף קי:) מקהו אקהייתא בשוקה והשתה פריך התם הימה עמד למנין והביא ראיה לדברי ת״ק מיהו דוחק הוא דא"כ מאי משני אמר קרא לטהרו היכי מוכח מהאי קרא שטיהר דלמא כי היכי דדרשי ליה רבנן דריש נמי רבי יהושע: רבר יהושע אומר ביהה. הקשה ר"ת דמאי טעמייהו דרבנן דמטמאי מספיקא נוקי גברא אחוקיה כדקי"ל בפ"ק דחולין (דף י:) דמדאורייתא אולינן בתר חוקה ורבי יהושע נמי אמאי לריך קרא ובפרק המדיר (כתובות דף עה:) נמי דקאמר לא תימא דלא אזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופה כלל פירוש דקאמר התם גבי משארסתני נאנסתי לא מפיה אנו חיין אלא הני מילי היכא דאיכא חזקה דממונא אבל היכא דליכא חזקה דממונא אזיל דתנן אם בהרת כו׳ והשתא מה לריך ראיה על זה דאזיל בתר חזקה ועוד דשאני גבי נגעים דגלי קרא וי"ל דדרך השער להתלבן מחמת הנגע לפיכך נרחין הדברים דבהרת קדמה וכן מוכח בתוספתא בפרק יש נוחלין בשער לבן דקתני אמר להן אף שער שחור סוף שבהרתו הפכתו אלמא דדרך השער ללקות מן הבהרת ובהמדיר (שם) דקאמר היכא דליכא חזקה דממונא אזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופה היינו אפילו דאיכא ריעותא דאי לא אזיל לא הוה מוקי הרא דלטהרו אספק בהרת קדמה דשכיח הרבה ואיכא ריעותא טפי אלא הוה מוקי לה לדרשה אחריתי כרבנן אי נמי מהתם יליף דאזיל בתר חזקת הגוף אע"ג דאיכא ריעותא ור"ת מפרש בע"א ואין להאריך כאן: בה להדן פרחה בבולו מהור. מדמדמה פריחה דאדם לפריחת בגדים הא דכתיב (ויקרא יג) וכסתה הלרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו אגופו של אדם קאי בואע"ג דפשטיה דקרא משמע דאנגע קאי דאיירי לעיל בנגע שנטמא על ידי שיש בו מחיית בשר חי ועליה קאי וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו של נגע עד רגליו כלומר עד סופו אבל הכא משמע דקאי אאדם דומיא דבגד וכן מוכח בכמה מקומות בת"כ ובריש איזהו מקומן (זבחים מט:):

שאמר רבי חנינא שחור אדום הוא אלא שלקה תניא נמי הכי שחור כחרת עמוק מכן ממא דיהה אפי' ככחול מהור ושחור זה לא מתחלתו הוא משחיר אלא כשנעקר הוא משחיר משל לדם מכה לכשנעקר הוא משחיר: בש"א אף כמימי תלתן: ולית להו לב"ש דמיה דמיה הרי כאן ארבעה אב"א לית להו ואב"א אית להו מי לא א"ר חנינא שחור אדום הוא אלא שלקה ה"ג מלקא הוא דלקי: וב"ה ממהרין: היינו תנא קמא איכא בינייהו לתלות

ואינו שחור כחרת: לכשנעקר. מן הגוף לוקה ומשחיר: ככחול טהור הואיל לתלות

גופו של כל אדם קאי אע״פ שמשמע מראשו ורגליו אנגע קאי דמיירי לעיל מיניה בנגע שנטמא על ידי שהיה בו מחית בשר חי ומשמע דעליה קאי שאם הלכה לה המחיה וכסתה הצרעת את כל הנגע מראשו של נגע ועד סופו אבל אי אפשר לומר כז כדמוכח דמיה א״כ תיקשי להו לימא אדום ותו[']לא: